

75
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

A'.
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

1-17 Δεκεμβρίου 1969

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
2/ΘΕΣΙΟΝ ΔΗΜΟΤ.ΣΧΟΛΕΙΟΝ
ΓΕΩΡΓΙΟΥΠΟΛΕΩΣ ΧΑΝΙΩΝ
Ἀριθμ. Πρωτ. 181

ΕΠΙ ΑΠΟΔΕΙΞΕΙ

Ἐν Γεωργίουπόλει τῇ 23-12-1969

Π Ρ Ο Σ

Κέντρον Ἑρέδνης τῆς Ἑλληνικῆς Λογογραφίας
τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν
Ἀναγνωστοπούλου 14 Τ.Τ. 136 Ἀθήνας
(Διὰ τοῦ κ. Ἐπιθ, τοῦ Δημοτ. Σχολείων Α΄
Περιφερείας Χανίων).

Θέμα: "Ἀποστολὴ Ἑρωτηματολογίου"

Λαμβάνομεν τὴν τιμὴν νὰ υποβάλλωμεν ὑμῖν
συνημμένως τὸ ἀποσταλὲν ὑμῖν ἔντυπον Ἑρω-
τηματολόγιον δεδόντως συμπεπληρωμένον.-

Εὐπειθέστατος

Ὁ Δ/τὴς τοῦ Σχολείου

Ἰωάννης Χατζάκης

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΝ

ΕΠΙΧΡΕΩΣΗ

ΕΠΙΧΡΕΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΧΡΕΩΣΗΣ
ΕΠΙΧΡΕΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΧΡΕΩΣΗΣ
ΕΠΙΧΡΕΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΧΡΕΩΣΗΣ
ΕΠΙΧΡΕΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΧΡΕΩΣΗΣ

ΠΡΟΣ
ΕΠΙΧΡΕΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΧΡΕΩΣΗΣ
ΕΠΙΧΡΕΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΧΡΕΩΣΗΣ
ΕΠΙΧΡΕΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΧΡΕΩΣΗΣ
ΕΠΙΧΡΕΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΧΡΕΩΣΗΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑ

ΕΠΙΧΡΕΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΧΡΕΩΣΗΣ
ΕΠΙΧΡΕΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΧΡΕΩΣΗΣ
ΕΠΙΧΡΕΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΧΡΕΩΣΗΣ
ΕΠΙΧΡΕΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΧΡΕΩΣΗΣ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις) *Γεωργιοῦδαρις*
(παλαιότερον ὄνομα: *Ἀμφισαζα*), Ἐπαρχίας *Ἀρκαδικῆς*
Νομοῦ ... *Χανίων*.....
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος *Σωάννης*
Χαλκιάκης. ἐπάγγελμα *Διδάσκων*..
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις *Γεωργιοῦδαρις Χανίων*.
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον.... *8*... (*ὅ. κ. κ.*)
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον *Π. Στάνης Παύρος*...
καὶ Σκυριανῶ.....
ἡλικία *22* ἐπαγγελματικαὶ γνώσεις *Δημοκράτ.*..
..... τόπος καταγωγῆς *Γεωργιοῦδα-*
ρις Χανίων.....

Β) **ΑΚΑΔΗΜΙΑ** **ΑΘΗΝΩΝ**

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν ποιμνίων ; *Διὰ... ὑδάρτοις ἰδιαιτέραι ὑδρι-*
οχαὶ... σαρῶς μου ἰδιαιτέραι διὰ βοσκῆς
Ὑπῆρχον αὐταὶ χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
ματα ; *ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστήμα-*
τα
- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας ("Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ.
... *εἰς καὶς χωρικοὺς (μικροὶ ἀρσένιοι)*
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του ;
... *Ναί*.....

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ;

... *εἰς καὶ γεωργίας καὶ καὶ κτηνοτροφίας*

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; ... *Π. α. ι.*

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι ἐργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὀλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ;

... *Δὲν ἐπιδόχουν καὶ γενοῦχοι*

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλήγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακάτοροι κλπ.) ... Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ; ...

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των . (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρῆμα ;)

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ἡμεραμίσθιον εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος ;

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλοι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ;

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπῆγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; ... *Ο. χ. ι.*

β) Ἐπῆγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πρᾶματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ;

... *Ὀχι*

δ'. 1) Πῶς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλαμῖδος μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; ...

Мѣсяцѣхъ... мѣсяцѣхъ... мѣсяцѣхъ...
(мѣсяцѣхъ... мѣсяцѣхъ... мѣсяцѣхъ...)

2) Πότε έγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον
 σας ; ... περ. 1946

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται : τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας ; *α.α. 1945. α.α. β. ε. δ. η. ρ. σ. τ.*

ἀνδρες μου 1963. αἱ γυμνασιάρχισσαι.

1) Σιδηρούν άροτρον (τύποι αυτού, δηλ. μονόπτερο, δίπτερο κλπ.).
Εις ποία κτήματα έχρησιμοποιείτο (ή χρησιμοποιείται) κάθε τύπος ;

Ποῖος κατασκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγένετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ ;

поп. Букеро. Вера, надежда, любовь.
и... на Хамса

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ή φωτογραφίαν) εκάστου τύπου σιδηρού άρότρου με τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1... *о х е р і*... 4... *х и н і*... 7... *с а в а р і*. 10... *п а н а ц р е б і*

2... > > ... 5 Даруица. 8. сентяб. в. в.

3. додари... 6. содан... 9. аироктавар...

10. мааи 1815.

2) Τρακτέρ (από πότε είναι εν χρήσει ;) .. 1963

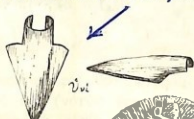
3) Μηχανή θερισμού .. 1964

(Ἐὰν ὑπάρχουν διαφοραὶ, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρί-
θμησιν).

- 4) **Τὸ ὑνί.** Τὸ ὑνὶ τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἡ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὄλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιδῶν· δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κήποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. – Ἰχνογραφῆσατε ἢ φωτογραφῆσατε τὸ ἐν χρήσει ὑνὶ (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐὰν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρῆσιν ἐκάστου.

...Μας παρηγοῖ δι' ὅλα κα' χεῖρα...

Τὸ εἶπεν καὶ ἔφυγεν·

- 5) Ποιον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου... *ὡς... μαχαίρη*
(ὡς αὐτὴν ἀντίστοιχ.)

6) Ήτο (ή είναι) κατεσκευασμένη εκ ξύλου ή σιδήρου; εκ ξύλου

- 7) Ἔργαλειά διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου
(π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάι κλπ.).....

1). συζωάρη, ὠρεον, ἀρέβι, συζωάρι.

8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. *βοεῖς*

β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν ; ... *δύο*

9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ;
.... *Ναί*

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεύγες, πιζεύλια κλπ.). ... *ζυγός, ζεύγες καὶ ζεύγες*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΝ

10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερώς τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας.

11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν). *Λοῦρα*

12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἑνὸς ζώου ; ... *—*

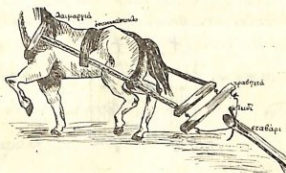
Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ; ... *—*

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν, την οποίαν φέρει τὸ ἄλογον, ἢ ἄλλο ζῶον διὰ νὰ προσδεθῇ εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον. *Σ. εν. χρ. π. α. μ. ε. π. ο. ι. ε. ι. κ. α. ι. ρ. η. γ. μ. ο. χ.*

γ. μ. ο. χ.

.....

.....

ζ. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον); 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος); 2) γυναῖκα; 3) ὑπηρετὴς. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας. *Σ. εν. χρ. π. α. μ. ε. π. ο. ι. ε. ι. κ. α. ι. ρ. η. γ. μ. ο. χ.*

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἄλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν)

Σ. εν. χρ. π. α. μ. ε. π. ο. ι. ε. ι. κ. α. ι. ρ. η. γ. μ. ο. χ.

ὀ. ρ. ο. κ. ρ. ο. χ.

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον. *Μ. ε. π. ο. ι. ε. ι. κ. α. ι. ρ. η. γ. μ. ο. χ.*

γ. μ. ο. χ., π. ι. ε. γ. ε. μ. ε. π. ο. ι. ε. ι. κ. α. ι. ρ. η. γ. μ. ο. χ. καὶ
π. ο. ι. ε. γ. ε. μ. ε. π. ο. ι. ε. ι. κ. α. ι. ρ. η. γ. μ. ο. χ. καὶ γ. μ. ο. χ.

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργωμα· με σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἅκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).

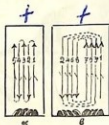
Μ. ε. π. ο. ι. ε. ι. κ. α. ι. ρ. η. γ. μ. ο. χ. καὶ γ. μ. ο. χ.
π. ο. ι. ε. γ. ε. μ. ε. π. ο. ι. ε. ι. κ. α. ι. ρ. η. γ. μ. ο. χ.

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὅργωνεται τὸ χωράφι μὲ ἀνοιγομένας αὐλακας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

.....

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

.....

Σημειώσατε μὲ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορές ἢ σποριάς, ντάμιες, σιάσιες, μεσθράδες κ.λ.π.) ; *... ναι ...*

.....

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἡ σποριά) ; μὲ αὐλακιάν ; *... ναι ...*

.....

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορά τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον μὲ σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῆται ἄροτρον ; *... ναι ...*

.....

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἄροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μὲ τὸ ὕνι : καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ. *... ναι ...*

.....

.....

Εἰς ποῖα ὀργάματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων
ἢ ἄλλων. *εἰς... ὄρεα... ἐκ τοῦ*

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορᾶς :

- 1) Διὰ τὴν σποράν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά· π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ.

Εὐχεται. καὶ ἀνακλινεται. μετὰ ταῦτα. ἀρπάζει τὸ
παιδί. καὶ μετὰ τοῦ παιδὸς. φέρει τὸν ἀνέμωτον. εἰς τὸ
πρὸς τὸν πατέρα.

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Απαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἄνωτέρω)

Гео. ра. и пад. к. м. д. ж. м. 2-3. р. д. ж. м.

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτὸν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρὰ-
νάπαιυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτὰρι ἢ ἄλλο δημητριακόν...

1-2 èen

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; 1.-3... ὀργώματα ἀναγομῆς καὶ χωρὰ

- 5) Ποία εργαλεία ή σκεύη χρησιμοποιούνται: α) κατά την σποράν.
π.χ. τὸ δισάκι· εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους; ... *Π. Βαμπος* ...

маи'т'и едородомаи'от

- β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθάρι-
ζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρουσία) κ.ἄ. καὶ τὸ ὕνι κατὰ
τὴν ἀροτρίασιν (ὄργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ; . *Μ.σ. ἐργεῖ γὰρ αὐτὴν.*

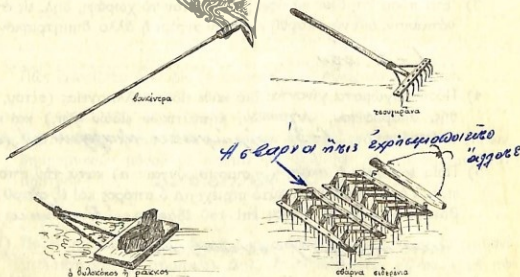
αὐτῇ τῇ ράβδῳ, π. αὐτοῖα δὲ α. καὶ αὐτὴν π. αὐτῇ.
εἰς π. ἢ αὐτῇ καὶ βουκέντρου κ. κ. α. καὶ αὐτῇ.
καὶ γ......

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα) ; . *Ναι. (σβάρνισμα).*.....

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποὺ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπὶ κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

Ἡ σκαφή γίνεται μὲ σκαλίδο.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κῆπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)

Ἡ βλαβὴ... ἡ καὶ... καὶ ἡ...
(ὡς καὶ... ἐκτελούμενα... ἐκτελούμενα...)

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι ποῦ ἐκτελοῦν

Ἡ... ἡ... ἡ... ἡ... ἡ...
Ἡ... ἡ... ἡ... ἡ... ἡ...

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὀσπρίων, Πῶς ἐγένετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἴδους...

Ἡ... ἡ... ἡ... ἡ... ἡ...
Ἡ... ἡ... ἡ... ἡ... ἡ...

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ.

Ἡ... ἡ... ἡ... ἡ... ἡ...

- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων ἑσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιᾶς (βραγιᾶς) καὶ ἄλλως. ...

Ἡ... ἡ... ἡ... ἡ... ἡ...

Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

[illegible]

2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα).

Το χορτά ιδρύθηκε με την Κνωσίδα

4. 2. 2015. 10.00. Бр. 2015/10.00. Бр. 2015/10.00. Бр. 2015/10.00.

- Н. Черепанов. Пис. № 10. О. Седяков. Вн. пр.
Кол. 8-е. 19-го. 19-го.

5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ά.) . *Τὰ δρεπάνια ἐκφαινοντο...*

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκρίζωσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθίων) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) . *Ὁ θερισμὸς μ.ε. καὶ χεῖρας. ὡγαμίσ-
κεται. ἦτο. ἐν χρ. πρὶν. Σημειωθ. ὄχι...*

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερόν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. . . *Εἰς. ἕως. αἶψα. 15. 50. ἐμ. αἶψα..
καὶ. ἐδάφους.*

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσι) εἰς τὸ χωράφι μαζί μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). *κ. κεκαμμέναι*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΔΟΗΝΩΝ

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἀλλὰ πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὁποῖα παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραξιές, πιάσματα, χερίες, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα ; . . . *οἱ. ἴδιοι. οἱ. θερισταί. αὐτο-
δέκονται. εἰς. καὶ. ἐδάφους. καὶ δράγματα.*

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χερίες) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστὰ ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρώνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) . . . *Ἐκκαθαρμένο. ὑμῶν. δράγμα. χερσὶν. καὶ.
μ. ὅπου. ἐβλήθη. καὶ. θεριστῶν.*

5) Πῶς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
λοῦνται ἀγκαλιές.

γ. Οἱ θερισταί.

- 1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματῖαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλων τόπων καὶ ποιοῦν ;

Ἄνδρες καὶ γυναῖκες (ἢ ὡς ἐπαγγελματῖαι
καὶ ὡς ἐργάται ἀλλὰ ὅχι αἰῶν. ἄλλων
κρίνοντες)

- 2) Πῶς ἡμείβοντο οὗτοι με ἡμερομισθίον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποῖα ἦτο ἡ ἀμοιβή, εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομισθίον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μετὰ τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν)

ἡμερομισθίον μετὰ παροχῆς φαγητοῦ
εἰς εἶδος ἀνευ φαγητοῦ

- 3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λοντό τι εἰς τὴν μέσσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ;

ὅχι

- 4) 'Εδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ; *Ναι.*
Ὁ... Δερεσιμάς. πρῶτος. Δερεσιμάς... ὁ... Τελευτή

- 5) 'Ετραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. *Μαι... εὐνοῦται.*
Κρηκεῖα... δροῖκα... ἡ. Μανικιάδης...

3) Θερίζει ὁ δὲ Πάννα καὶ τὴν παραβολὴν με' ταῖς καὶ δε-
δοσὶ σπέρμα *ριζῶν. δὲ καὶ με' δ' ἐρῶν. αὐτοῖς. εἰς ὅλην τὴν*
τοῦ μοιμντομον *μαυρίαν.*
μῆνα ὡς δε-6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν,
ἐ' μου μάνε *ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν*
εὐνοῦται το *τοὺς στάχυν ποῦ μένουν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινες τόπους θερί-*
μη' τοῦ μαῖν *ζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ με' τοὺς ἀποκοπέντας*
ὁ ἡεὸς αὐτῶν *στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθην, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν*
εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι εἶθιμον.

Ὁ δὲ... ἀρχ... ὁ... Δερεσιμάς. μανικῶν καὶ
δρακεῖν. καὶ... εὐνοῦται... μαῖν. ἡ. δὲ δεινῶν
καὶ... με' καὶ... δροῖκα. ἐκάστα. μανικῶν...
εὐνοῦται. καὶ... δὲ δεινῶν. εὐνοῦται. εὐνοῦται...
εὐνοῦται...

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

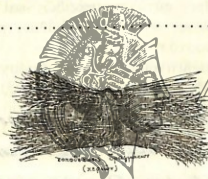
- 1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Τὸ εὐνοῦται καὶ τοῦ... ἀρχ... ὁ... Δερεσιμάς. μανικῶν καὶ
δρακεῖν. καὶ... εὐνοῦται... μαῖν. ἡ. δὲ δεινῶν
καὶ... με' καὶ... δροῖκα. ἐκάστα. μανικῶν...
εὐνοῦται. καὶ... δὲ δεινῶν. εὐνοῦται. εὐνοῦται...
εὐνοῦται...

- 2) Πῶς ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχυν καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἔδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

Ταὺς... στάχυν... ἔδενον... οἱ... ἄνδρες... με'.....
 .. σχοινία... μακραιωνα... ἀπὸ... θυμαρίων...
 .. οἱ... γυναῖκες... καὶ... καὶ... ἑκατέρωθεν...
 .. ραν... καὶ... ἀνταρτή... ἄλλος... δέσμιον...
 .. λιγνυμένον... ἐκαστοὺς... καὶ... σκαρ-
 .. εἰδώς... ..

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ;

Τὰ... δεμάτια... ἔδει... ἐν... ἐν... ἐν... ἐν...
 .. ὑπὸ... καὶ... ἄλλων... καὶ... ἐκ...
 .. ὡς... καὶ... καὶ... καὶ... καὶ...
 .. ὡς... καὶ... ἄλλων... ..

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Πότε γίνεται ἡ σπορά ἢ τὸ φύτευμα αὐτῆς.....

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεω-
μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
ἀρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
φωτογραφίαν.....

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
χειμῶνα μὲ ξηρά χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον); Ἐάν
ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
κοπή, ἢ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ.....

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
σαν κ.ἄ.).

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας)

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δεματίων πρὸς άλωνισμόν. Συνκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ άλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

Ἀλώ. καὶ.. χωράφι.. μετα. καὶ.. ἀφ' ἐξου
οἶον.. καὶ.. ἀφ' ἐξου.. μεταφέρωντο καὶ.....
ἀφ' ἐξου.. εἰς.. καὶ.. αὐλὴν.....

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς άλωνισμόν δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως;

Γῆρα.. ἀλώ. καὶ.. αὐλὴν.. ἐκποδοδεκνύντα κα-
νομένης καὶ.. ἀφ' ἐξου.. εἰς.. καὶ.. δημητριάδην.

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας άλώνι διὰ τὸν άλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ άλώνι;

Παραμολύβου.. ὑπῆρχον.. αὐλὴν.. ἀφ' ἐξου..
ροῦ.. ὄχι.....

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ άλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν;

Γῆ.. αὐλὴν.. κατεσκευάζετο.. γῆ.. ἐξου.. αὐλὴν..
καὶ.. χωρὸς.. καὶ.. εἰς.. αὐλὴν.....

- 5) Τὸ ἄλῳνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ; ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλὰς οἰκογενεῖας, πῶς γίνεται ἡ χρησις του, δηλ. μὲ ποῖαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

... *Ἐκείνη... οἰκογ. ἐν. κα... εἶχε καὶ αἰώνι. κα...*

- 6) Ἀπὸ πότε ἄρχεται τὸ ἄλῳνισμα καὶ πότε λήγει ;

... *ἄρχεται... καὶ... ἐπὶ... καὶ... ἀλῳνισμ.*

- 7) Εἶδη ἄλῳνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματάλῳνο (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλῳνο (μὲ δάπεδον ἐστρωμένον μὲ πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχεδίασμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

... *Τὸ... ἀλῳνισμ... ἀλῳνισμ...*

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἄλῳνι ἐκαστον ἔτος πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ ἄλῳνισμοῦ· (π.χ. τοῦ χωματάλῳνου : καθαρισμός αὐτοῦ καὶ ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρχει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν καὶ ἀχύρῳν) ...

... *Ἐκείνη... καὶ... ἀλῳνισμ... ἀλῳνισμ... ἀλῳνισμ...*

- 9) Ἡ ὥς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἄλῳνιου καὶ ἡ ἔγχαρξις τοῦ ἄλῳνισμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; ...

... *2... ἀλῳνισμ... ἀλῳνισμ... ἀλῳνισμ...*

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἄλῳνι τῶν δεματιῶν, ὅπου ὑπάρχει ἄλῳνόστυλος, ὥς καὶ τὸ ἀπλῶμα τῶν σταχύων πρὸς ἄλῳ-

; χορτονοτισμόν; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰονδήποτε ἄλλον.

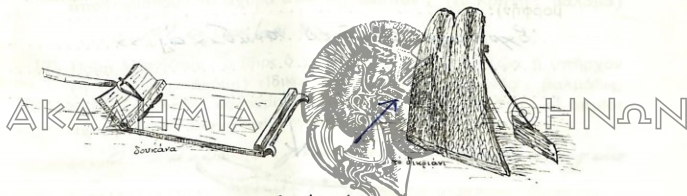
11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιοῦσης ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατήσεως αὐτῶν ὑπὸ περιφεραμένων ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.). Πολλοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθεὺς εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνίου ἑλκινος στῦλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος στηγερός, στρούλουργας, βουκάνη, βουκάνη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὁποῦ εἰς τὸν στῦλον, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦνται ἀπὸ τὸ ἑτεροῦ ἀκροῦ τῶν τὰ ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλικῶς, «νὰ ἔρχωνται γύρῃ», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινος τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειᾶς, αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμὸν τῶν ζώων. Εἰς ἄλλους τόπους εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδεμένα εἰς σειράν διὰ σχοινοῦ, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειᾶς περὶ τὸν λαιμὸν ἐκάστου ζώου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται ἀκόμη) ἀλωνισμὸς κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα).....

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμού διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάννα, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἀλωνιστικὸν μηχανήμα ; Μήπως π.χ. ἡ κριθή καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκία, ρεβίθια κ.ἄ.) ἠλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνυομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων ;

Τὸ ἀλωνιστικὸν μέσον π.χ. δουκάννα, δικριάνι, βωλόσυρος...
 καὶ... πῶς... ἀλωνίζοντο... καὶ... ὅπως... καὶ...
 ἀλωνίζοντο... καὶ... πῶς... καὶ... ἐπὶ...
 μετὰ... ἀπὸ... δουκάννα, δικριάνι, βωλόσυρος...
 ἀλωνίζοντο... μετὰ... δουκάννα, δικριάνι, βωλόσυρος...

- δ) 'Από ποίαν ωραν της ημέρας αρχίζει ο άλωνισμός, κατά ποίαν δε διακόπτεται διά να επαναληφθῇ τὴν ἐπομένην. ;

Συνιδου αὐτο 9^η April 1891 εὐα

5^{та}... сѣдоу гл҃ахъ и хр҃іе ѿглагола до оубишася

- 12) Ποια άλλα άλωνιστικά εργαλεία είναι εν χρήση; (Είς τινες τόπους χρησιμοποιείται επίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δοκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

...Ευχαριστώ πολύ πολύ...

AKAΔHMA

- 13) Κατά την διάρκεια του άλωνισμού ο γεωργός με το δισχάλι ή το δικράνι, έρχομενος γύρω εις το άλώνι, ρίπτει εντός του κύκλου τόν όποιον διαγράφουν τά ζώα ή το άλωνιστικόν μηχανήμα τούς άκόπουσ στάχυς : Ναι

Nail...

- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζώων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ'έκντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ της ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτὴν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).....

Δεῖ καὶ ὁδοὺς καὶ γέφυρας ἐκτισθῆναι...

Документация на проект "Восстановление..."

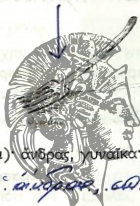
ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μα-
 χαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην
 καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

Ὁ. κυρτόν. ὅπερ... ἐνέμειξε. Πρακτὴ... ἀνέμισα καὶ
 λίχνισμα... ἐνέμισα καὶ... καὶ... ἀνέμισα... καὶ...
 ἄνδρα... καὶ... ἐνέμισα καὶ... καὶ...
 ἐνέμισα...

2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο :
 φτυαρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.....

Ὁ. ἀνέμισμα... ἀνέμισα καὶ... καὶ... ἀνέμισα... καὶ...
 καὶ... ἀνέμισα καὶ... καὶ... ἀνέμισα...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνέμιζει) ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

Ὁ. Σκῆπτρον... ἀνέμισα... ἀνέμισα καὶ... ἀνέμισα...

4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ
 λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ (εἰς τινὰς τόπους καλοῦν-
 ται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κον-
 τύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλῶ-
 νισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

Ὁ. ἀνέμισα καὶ... ἀνέμισα καὶ... ἀνέμισα καὶ... ἀνέμισα καὶ...
 ἀνέμισα καὶ... ἀνέμισα καὶ... ἀνέμισα καὶ... ἀνέμισα καὶ...
 ἀνέμισα καὶ... ἀνέμισα καὶ... ἀνέμισα καὶ... ἀνέμισα καὶ...

5) Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλῶ-
 νισμα ; Ποῦ ἀπαντᾶται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

(Περιγράψατε λεπτομερώς τούς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ὑπογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν)

- 7) Ὅταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται ; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ;

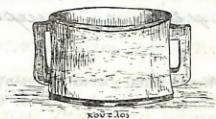
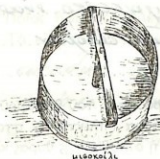
Ὁ.κ.α.κ. πάλαι ἀπὸ τοῦ ἀ. καρπὸς εἰς ἕνα σωρόν.
ἐκ τῶν ἀπὸ τοῦ εἰς αὐτὸν πρὸς τὸν ἀπὸ τοῦ εἰς
ρ.ο.δ., ἐπὶ μαζιὰν τὴν ἀπὸ τοῦ πρὸς τὸν ἀπὸ τοῦ
εἰς τοῦ καὶ εἰς τοῦ καὶ γεωργῶν

- 8) Ἀλλὰ ἔθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθὴ κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην.

γ'.1) Ποῖαι ὀφειλαὶ πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἀλώνι ; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητά του εἰς ὀκάδας, εἰς κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).....

Мѣсяцъ а҃вгустъ оуи Мѣсяца а҃вгустъ
вѣдѣе. 1. оуи. мѣс. ѿ бѣнакаго. вѣдѣе
мѣс. бѣна ѿ мѣсѣца а҃вгустъ. 2. оуи.

- 2) Ποια άλλα βάρη κατεβάλλοντο εις είδος εις τὸ ἀλώνι ;
 α) τὸ παπαδιάτικο, *α ἐννεμικινύει ἐν τῷ εὐαστος ἐπὶ ἡδύμ.*
 β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
 γ) τὸ λυφτιάτικο,
 δ) τὸ ἀλωνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε χυνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν) ... Το. κ. Μ. αὐτοῦρι. π. π. α. ε. χ. ...

... 28 ч. 40 мин. ... 20-22 ч. ... 16-18 ч. ...

- 3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπός) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἑκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνηθείας) ...
... ἐνδοκατασκευαστικῶς ... αἰ. μ. π. ... καν. ... εἰς ...
... ἐξωτερικῶς ... δοχεῖα ... σκευὰ ... κ. κ. ἀποθήκη ...

- 4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἀχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἄλωνα. Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; ... *Εἰς... κητ... ἀποδοτικῶς...*
Β. κητ... ὁ χ μ ρ ὡ ν α > γ...

- 5) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
 θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχυν ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; ...

Α. Α. κητ... ἀμύνησιν... ἐμμενέσας... ὁ κητ...
μ. ἐμμενέσας... κητ... ἀμύνησιν... ἀμύνησιν...

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
 σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχυῶν,
 τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὅπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ποῦ φυλάσσεται.
 πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον

Δ'. ΕΘΝΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
 τόπον σας ἀναμμα φωτιᾶς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
 γέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
 τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Μ. ὁ κητ... ἀμύνησιν... κητ... ὁ κητ...

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ;

Ἐξω... ἀμύνησιν... ἀμύνησιν... ἀμύνησιν...
ὁ... ἀμύνησιν... κητ... ἀμύνησιν...

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αυτή; (π.χ. φανός, άφανός κλπ.).....

... φακός... ή... φουκαριά... ή... Πυρά...

β'. 1) Ποιοι ανάπτουν την πυράν παιδιά, ήλικιωμένοι, ποιος άλλος;...

... Σιπιδιώ... παιδιά...

2) Ποιος ή ποιοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. δια την πυράν.
Τὰ κλέπτουν; "Αν ναι, από ποιον μέρος;... Τ.α. Παιδιά

... σιπιδιώ... μηδάνει... κα... ξύλα... κ... κ... κ...

... κ... κ... ή... κα... με... κ... κ... κ...

3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερώς)

... άχρ... κα... κ... κ... κ... κ...

... κ... κ... κ... κ... κ... κ...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποίαι αί συνήθειαι είς κάθε τόπον δια κάθε πυράν;

1) Προσευχάι, διάφοροι έπικλήσεις, ξορκία, άσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικά κείμενα

... Κρότοι... κα... κα... κ... κ... κ...

2) Πηδήματα, χοροί γύρω από την πυράν. (Περιγραφή λεπτομερής)

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς)

Ἰουδα καὶ Παιδα καὶ αἱ αἰετὶς ὁμοίωμα ἀνδρῶν
καὶ παλαιῶν ἀνδρῶν καὶ αἱ αἰετὶς καὶ αἱ αἰετὶς
καὶ αἱ αἰετὶς καὶ αἱ αἰετὶς καὶ αἱ αἰετὶς

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἔθιμου εἰς τὸν τόπον σας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Γενάρη 14.12.1969.

(Signature)

Γεωργίου Χατζάνη
Γεωργίου

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ